

Politik för socialism på svenska

Sverige har rika möjligheter. Här finns en högt utvecklad teknologi, ett stort yrkeskunnande och erfarenhet. Vi har många förutsättningar för en fortsatt framgångsrik industriell och ekonomisk utveckling. Det går att förverkliga jämlikhet och ett gott liv åt alla.

Men det fordras politisk förändring för att dessa möjligheter skall frigöras. Det fordrar en politik som förverkligar allas rätt till arbete, en jämlik och rättvis fördelning, en god livsmiljö och som bidrar till fred och nedrustning.

Lönarbetarnas ställning i arbetsliv och samhälle måste stärkas. Storfinansens maktpositioner måste angripas och avskaffas. Det krävs en politik för socialism grundad på Sveriges förutsättningar, en socialism på svenska.

Socialism på svenska

Socialism på svenska innebär att kapitalets makt ersätts av ett gemensamt ägande till de avgörande produktionsmedlen och en demokratisk planering av produktions- och samhällsutveckling, förenad med de arbetandes självstyrelse. Ägandet kan vara nationellt, kommunalt, kooperativt eller, för småföretag, privat.

Socialism på svenska innebär en utvidgning av demokratin. Den gör demokratiska fri- och rättigheter till en realitet för alla människor. Den öppnar vägen för människors initiativ och frigör utvecklingskraft i gemenskap. Politisk byråkrati och stelbent centralistisk maktutövning är främmande element i en svensk socialism.

Socialism på svenska skall präglas av frihet, jämlikhet, solidaritet, gemenskap, rättvisa och omsorg.

Socialism på svenska förverkligas demokratiskt, genom folklig aktivitet och kamp på alla nivåer av samhällslivet. Endast med stöd av en målmedveten och handlingskraftig folkmajoritet kan storfinansens makt brytas.

Stoppa högern

Koncentrationen av makt och kapital har de senaste åren skärpts. Landet blir allt mer beroende av det transnationellt verkande kapitalet. Den av kapitalismen skapade ekonomiska krisen orsakar allt djupare problem.

De erövringar som arbetarrörelsen vunnit hotas av den ekonomiska krisen och av storfinansens och högerkrafternas politiska offensiv. Denna offensiv verkar för en förstärkt kapitalism och riktar sig mot socialismen, mot demokratin, mot de arbetandes ekonomiska, sociala och fackliga rättigheter och gemenskap. Den vill ersätta solidaritet med borgerlig individualism och självisk vinningslystnad. Den vill bryta ner den offentliga verksamhet som genom arbetarrörelsens kamp tillkommit för att ge alla likartad social service och trygghet.

Denna offentliga verksamhet har ännu i mycket prägel av den borgerliga klasstatens förmynderi och dess organisationsmodeller utgör delvis efterapningar av det privata näringslivet. De borgerligas nedskärningar, såsom effektiviseringar och privatisering, syftar till att skapa nya profitkällor för kapitalet. Det kommer att medföra ökade sociala klyftor.

Under parollen valfrihet vill högerkrafterna fördjupa klassklyftorna, försämra de

arbetandes levnadsvillkor och stärka borgerlighetens övermakt i samhället. Den borgerliga frihetsmyten är den ideologiska förklädnaden för att beröva folket dess rättigheter.

Den politik som de borgerliga partierna förespråkar kommer att fördjupa krisens verkningar för de breda folklagren. Deras föreslagna drastiska nedskärningar skulle öka arbetslösheten. Deras skatte- och fördelningspolitiska förslag skulle öka ojämlikheten. Deras social- och familjepolitiska förslag skulle öka otrygghet och skillnader och vrida tillbaka den radikala kvinnokampens landvinningar. Deras politik för ökad frihet åt kapitalet skulle inte bara minska de arbetandes frihet, den skulle innebära än mer fritt fram för rovdrift med naturtillgångar och miljö.

Det dominerande borgerliga partiet företräder en utrikespolitik som skulle urholka vårt lands alliansfria hållning och göra om svenskt bistånd till ett ensidigt stöd åt svenska exportföretag och kapitalistiska krafter i u-länderna.

Huvudproblemen i det svenska samhället skulle fördjupas genom en borgerlig valseger. Den skulle föra landet in på en farlig utvecklingsväg.

Socialdemokratins »tredje väg»

Den socialdemokratiska regeringen har sökt finna vad den kallar en »tredje väg». Denna utvecklingsväg är en kompromiss med den borgerliga högeroffensivens politik. Också denna väg har ett högt socialt pris. Trots högkonjunkturen kvarstår en betydande arbetslöshet. Regeringen har styrt avtalsrörelserna för att garantera storkapitalet höga vinster. De ekonomiska och sociala klyftorna har skärpts. De arbetande har hittills burit dessa sociala kostnader av omsorg om landets ekonomi och i förhoppning att denna skall »vara på rätt väg».

En fortsatt anpassningspolitik till de kapitalistiska intressena i ett läge när konjunkturen åter mer entydigt börjar peka neråt kommer att kraftigt vidga de sociala klyftorna och skärpa motsättningarna. Den skulle i längden allvarligt skada de arbetandes sammanhållning och tillit till arbetarrörelsen.

Det krävs en ny inriktning av arbetarrörelsens politik om den inte skall bli ett medel för att stärka borgerlighetens och storfinansens position i samhället.

Huvudinriktningen måste vara kamp mot storfinansens ägande och makt, för folkets väl och rättigheter, för demokrati och socialism.

Krisens problem för samhället och de breda befolkningsskikten har sina rötter i den kapitalistiska maktstrukturen. Denna kan bara framgångsrikt angripas av en förnyad, vitaliserad och radikaliserad arbetarrörelse.

Självständig utveckling

Politiken måste utformas så att den möjliggör en mera nationellt oberoende och självständig utveckling. Den måste därför motverka transnationalisering och industriutflyttning. Valutalagstiftningen måste strikt tillämpas och skärpas. Riksbankens kontroll över utrikes betalnings- och kapitaltransaktioner effektiviseras. Utförsäljning av svenska företag till utländskt kapital, liksom främmande kapitals etablering i Sverige måste motverkas. Det krävs en ny inriktning av varuproduktion och utrikeshandel, som gör Sverige mindre beroende av kapitalismen i Västeuropa och USA. Ökad nationell självständighet fordrar ingrepp mot storkapitalets frihet.

Meningsfullt arbete

Alla har rätt till ett meningsfullt arbete. Eget arbete och inkomst är grund för individens oberoende. Arbetslöshet får inte accepteras. Den är såväl ett mänskligt som ett samhällsekonomiskt slöseri. För en politik som förverkligar allas rätt till arbete krävs ingrepp i kapitalets makt över landets ekonomiska liv. Kapitalrörelser och investeringar måste i ökad omfattning kontrolleras av de anställda, stat och kommuner. Storfinansens intresse är begränsat till den egna profiten. Den ser inte till de samhällsekonomiska följderna av sina beslut. Därför skall ansvaret för landets ekonomiska och industriella utveckling inte vidare läggas i dess händer. Det krävs också ett omfattande samhälleligt industriprogram som på nationell grund bygger upp industrier inom framtidsbranscher. Samtidigt krävs en utbyggnad och demokratisering av den offentliga sektorn. Industriell verksamhet och en god samhällsservice betingar varandra.

Utbildning för ny teknik

Den nya teknologin som utvecklas på storkapitalets villkor kommer genomgripande att förändra arbets- och samhällslivet. De som har möjlighet att kontrollera och påverka teknikens användning och utveckling är de som har kunskap om den och om de sammanhang vari den ingår. De som nu studerar får viss utbildning. Denna måste breddas till en allmän kritisk teknisk-humanistisk utbildning.

Sämst möjligheter att kontrollera och påverka utvecklingen har flertalet av dem som nu är ute i arbetslivet, särskilt de som har dålig grundutbildning. Det behövs en genomgripande vuxenutbildningsreform och teknisk-humanistisk utbildning för mycket stora grupper i arbetslivet. En sådan reform möjliggör också att tiotusentals - inte minst ungdomar - kan få arbete genom att ersätta dem som studerar.

Produktion i samklang med människa och miljö

Satsningar på fler arbeten kan inte gälla vilken produktion som helst. Nu tillverkas många skadliga och onyttiga produkter. Nu förekommer arbetsprocesser som orsakar allvarliga risker för de arbetande och ger svåra skador på vårt ekologiska system.

Produktionen måste vägledas av människors behov och av omtanke om framtida generationer. Därför kan inte längre storbolagens vinstbegär få vara styrande för industri och samhällsutveckling. Rovdriften på energi- och naturtillgångar, förgiftningen av luft och vatten, måste få ett slut. Det kräver en ansvarsfull politik för såväl produktions- som konsumtionsinriktning. Det kräver återvinning och sparsamhet mot naturtillgångarna. Sparsamheten måste även gälla energin. Kärnkraften kan avvecklas och älvarna och skogarna räddas om Sverige följer hushållningslinjen. Med en ny trafikpolitik räddas människoliv. När bilismen minskas blir luften samtidigt renare och skogarna och vatten tillfrisknar. Med en satsning på kollektivtrafik ökas också jämlikheten mellan landsdelar och människor. Det måste också finnas möjlighet till arbete och utkomst i alla landets regioner. Ett land regionalbalans är inte bara en rättvisefråga. Det är en förutsättning för en harmonisk utveckling av landets tillgångar. Ingen vara har så stor betydelse för människan som maten och dess kvalitet. Industrialiseringen av matframställningen har lett till stordrift och ett allt större avstånd mellan produktion och konsumtion. Djurfabriker och långväga livsmedelstransporter försämrar vår mat. Kemikalierna i maten är till för att anpassa produkterna till stordrift och koncentration. Både livsmedelsarbetarna och

konsumenterna har förlorat möjligheten att kontrollera varornas kvalitet. Konsumentinflytandet över maten måste öka. För detta krävs en strategi där konsumenter, forskare, fackförenings- och miljörelsen samverkar. Konsumenterna har rätt till giftfri mat, giftfritt dricksvatten och miljövänliga produkter. För en bra matkvalitet åt alla konsumenter krävs lägre matpriser. Momsen på mat måste slopas. Monopolens makt över livsmedelspriserna måste brytas.

Ekonomisk rättvisa

Klyftorna i det svenska samhället ökar. Samtidigt som antalet miljonärer mer än fördubblats, får allt fler svårigheter att försörja sig. På nytt är fattigdom en realitet.

Arbetarrörelsen måste åter sätta jämlikheten i centrum. Folkets väl måste gå före storfinansens.

Alla människor har rätt till en god levnadsstandard och möjlighet till ett bra liv. Detta kräver kamp mot storfinans och högerpolitik. De arbetande måste ha en större andel av produktionsresultatet. Åren av reallönesänkningar måste nu få ett slut. Samtidigt krävs en skattepolitik som verkar utjämnande. Skatteflykten måste angripas än hårdare.

Skatten på höginkomster, kapital och stora förmögenheter måste skärpas. Skatterna för låginkomsttagare måste minskas. Momsen på mat måste slopas. Människor skall ha lika skattevillkor oberoende av bostadsort.

Det är också nödvändigt med en social bostadspolitik, som tar bort spekulation och monopolpriser från byggande och boende och ger alla möjlighet till en bra bostad till rimlig kostnad. Det krävs en politik för rättvisa mellan olika boendeformer.

För jämlikhet

Ett jämlikt samhälle kräver kamp mot klassamhället. Men det fordrar också verklig jämlikhet och rättvisa mellan könen och generationerna. Kvinnorna har fortfarande en andrarangsroll både i arbetsliv och samhällsliv i övrigt. Bland de arbetslösa och låginkomsttagarna är kvinnorna i majoritet. Högeroffensiven har trängt tillbaka kvinnokampens resultat. Detta måste brytas. Kvinnokamp behövs på samhällslivets alla områden för att få slut på det ekonomiska, ideologiska och politiska kvinnoförtrycket.

Samhället måste formas så att barnen får en god uppväxtmiljö och ungdomen kan ha tillförsikt inför sin framtid. Det förutsätter att bostadsområden och trafikmiljöer, ja, hela samhällsbyggnaden mera anpassas till barnens situation. Alla måste ha rätt till en bra daghems- eller fritidshemsplats. Skolan måste byggas på demokratiska och jämlika ideal. Ungdomen måste ha rätt till fasta arbeten med lön att leva på, en meningsfull utbildning, ekonomiska möjligheter att studera och egen bostad. Ungdomens egen aktiva och utvecklande fritid måste stödjas.

Alla har rätt till en bekymmersfri ålderdom. Angreppen mot pensionärernas standard måste slås tillbaka. Samtidigt är det nödvändigt att pensionsåldern inte får innebära att de pensionerade ställs utanför. Äldre människors erfarenheter och insatser behövs och livet skall vara innehållsrikt även efter pensioneringen.

Ett jämlikt samhälle kräver lika rätt och möjlighet för alla oavsett etniskt ursprung eller födelseland. All rasism måste bekämpas och invandrarnas rättigheter försvaras och utvidgas.

Bättre livskvalitet

Rent materiell standard och rättvis fördelning av denna är inte nog för ett jämlikt och rättvist samhälle. Alla har rätt till meningsfyllda arbetsuppgifter och att känna glädje och gemenskap i arbetet. Alla har rätt till en bra livsmiljö och till levande skog, frisk luft, rent vatten. Alla har rätt till en innehållsrik fritid och möjlighet till rekreation. Alla har rätt till en god hälsa.

Detta kräver bestämmande över det egna livet och arbetet. Det kräver snabba insatser som stoppar förgiftning och nedslitning av människor och miljö. Det kräver en livsstil av solidaritet och ansvar och alternativ till den torftiga kultur kommersialismen alstrar. Det måste också föras en restriktiv politik mot alkohol och vanebildande läkemedel och en effektiv kamp mot narkotika. Sjukvård och omsorg skall kunna nyttjas av alla på lika villkor.

En förkortning av arbetstiden till 6-timmarsdag är en central jämlikhetsreform. Den är ett sätt att ge de arbetande del i vinsterna av ökad produktivitet och ny teknik. Den innebär en utjämning av arbetstiden, som ger kvinnorna mera rättvisa villkor. Den ger möjligheter för att alla bättre skall orka skapa en innehållsrik fritid. Den bidrar till att flera kan få arbete.

Frihet - jämlikhet

Till en god livskvalitet hör att behärska det egna livet. Detta fordrar materiell trygghet men också en utvidgning av friheterna och möjligheterna att själv kunna vara med att styra villkoren i livet.

De olika klasserna har här olika möjligheter. De rika, de som äger stora kapital, de som leder och planerar arbete har stora friheter och möjligheter att forma sina liv. De som utför arbetet, framför allt alla som arbetar i underordnad ställning och alla som har låga inkomster har brist också på möjligheter och friheter.

För att människorna själva skall kunna forma sina liv, krävs en utveckling av demokrati, självstyre, ansvar och solidaritet. En sådan utvidgning kan frigöra folkets skapande kraft såväl på ekonomins, det sociala livets som kulturens område. Detta kräver jämlikhet och ökade rättigheter på arbetsplatserna och i bostadsområdena. Det kräver demokratisering och avbyråkratisering inom såväl industri som service och offentlig förvaltning. Det krävs ökade möjligheter för människorna till egna demokratiskt förankrade initiativ.

Mot en verklig självstyrelse står ojämlikheten, all odemokratisk uppdelning i över- och underordning, kvinnoförtryck och byråkratiska regler. Framför allt förhindras den av ägande- och maktförhållandena i det kapitalistiska näringslivet. Detta döljer högerkrafterna.

En politik för självstyrelse är en politik för frihet. Friheten kräver ett samhälle med jämlikhet, solidaritet och medansvar om den skall bli allmän egendom. Frihet utan jämlikhet beskär friheten för de svagare. Jämlikheten är frihetens moder.

Fred och avspänning

Mänskligheten har idag rika möjligheter att skapa en bra framtid på jorden. Den imperialistiska utplundringen och klasskillnaderna hindrar att dessa möjligheter förverkligas. Det militära rustningsvansinnet hotar att omintetgöra vår framtid.

Mänsklighetens framtid kräver kamp för fred och avspänning. Sveriges utrikes- och försvarspolitik kan och måste bidra till detta. Vi måste föra en konsekvent alliansfri

politik. Aktivt måste Sverige verka för förbud mot kärnvapen och varje förslag som främjar ett sådant. Sverige måste verka för avspänning och för en upplösning av alla militära block. Sveriges eget försvar måste upphöra att vara en kopia av ett stormaktsförsvar. Det bör utvecklas till ett demokratiskt folkförsvar med minskade militärutgifter men med stärkta insatser för skydd av civilbefolkningen. En bestående fred kräver en värld av rättvisa. Sverige bör bidra till detta. Våra förbindelser med Tredje världen måste konsekvent präglas av solidaritet. Det kräver ett slut på Sveriges deltagande i den imperialistiska utplundringen av dessa länder.

Politik för en socialism på svenska

Detta är de allmänna riktlinjerna för den politik som skall dela Sveriges utveckling in på nya banor på en väg mot ett socialistiskt samhälle präglad av demokrati, solidaritet, rättvisa och fred. Skapandet av detta nya samhälle måste ske genom djupgående reformer som angriper och berövar storfinansen dess makt, som stärker de lönarbetandes position i samhället; reformer som befördrar arbete, jämlikhet, demokrati och bidrar till att skapa förutsättningar för ett bättre liv för de breda folklagren. Under den kommande valperioden bör bl a följande krav kunna genomföras eller påbörjas - som led i en politik för en utveckling mot en socialism på svenska:

Målsättning

Nationellt oberoende av det transnationella storkapitalet

Steg som bör tas eller påbörjas under perioden 1985-88

- Skärpt tillämpning av valutalagstiftningen
- Skärpt restriktivitet mot kapitalexport och industriutflyttning
- Lagstiftning som hindrar utländska förvärv av svenska företag

Målsättning

Demokratisk styrd ekonomisk utveckling
Allas rätt till ett meningsfullt arbete

Steg som bör tas eller påbörjas under perioden 1985-88

- Nationalisering av de privata affärsbankerna, försäkringsbolagen och finansinstituten
- Utveckling av fondsystemet så att det kan användas för verkligt arbetsskapande insatser och ökat inflytande för de arbetande
- MBL ersätts med en rättighetslag som understödjer den självständiga fackliga kampen

- Ett brett samhälleligt industriprogram av storleksordningen 100.000 nya jobb
- Utbyggnad av offentlig sektor på 2-3% per år, vilket innebär 100.000 nya offentliga arbeten på tre år
- Omvandling av tillfällighetsjobb för ungdomar till fasta jobb med avtalsenliga löner
- Utökad byggnads- och bostadsförbättringsprogram (ROT)
- En kraftig utbyggnad av inhemska förnybara energikällor, energisparinvesteringar
- Teknisk-humanistisk utbildning i all grundutbildning. En grundläggande vuxenutbildningsreform för fortbildning och för teknisk-humanistisk utbildning.

Målsättning

Ett samhället av jämlikhet och rättvisa.
Slut på miljöförstörning och förgiftning
Fred och nedrustning

Steg som bör tas eller påbörjas under perioden 1985-88

Slopande av moms på mat.

Skärpta skatter på spekulation, stora kapitalvinster, stora förmögenheter och aktiehandeln.

Övergång till produktionsbeskattning kombinerad med progressiv inkomstskatt för dem med de högsta inkomsterna

Övergång till ett system med samma skattevillkor oavsett bostadsort (progressiv statskommunal enhetsskatt)

En social bostadspolitik för rättvisa på bostadsmarknaden och lägre boendekostnader

Bygg bort bostadsbristen där den finns

Utbyggnad av 200.000 daghems- och fritidshemsplatser

Införande av 7 timmars arbetsdag som första steg att förverkliga 6-timmarsdagen under 80-talet

Ett program mot försurningen med sänkt svavelhalt i eldningsolja, riktade åtgärder mot de 100 värsta utsläpparna, införande av blyfri bensin

En ny trafikpolitik med satsningar på kollektivtrafik, tunga transporter blir överförda till järnväg, och minskad bilism

Snabb avveckling av all asbestanvändning och utbyte av all asbest som innebär hälsofara. Gratis hälsoundersökning av alla som arbetat/arbetar med asbest

Satsning på en ny avfallshantering med sortering av sopor vid hushållen, återvinning och en påbörjad avveckling av sopförbränningsanläggningarna

Avveckling av kärnkraften som börjar med att Ringhals 2 och Barsebäcksverket tas ur drift

Nytt försvarsbeslut med minskade militära kostnader och ökat civilförsvar

Kraftfulla insatser för en överenskommelse om Norden som kärnvapenfri zon

Skärpta regler för och begränsning av den svenska vapenexporten

Ökning av u-landsbiståndet vilket skall gå till antiimperialistiska rörelser och länder i Tredje världen som eftersträvar ekonomisk och social utjämning och demokrati

Det finns en bred opinion för denna politik

Ett genomförande av en politik med denna inriktning kräver en utveckling av en folklig rörelse mot kapitalismens maktförhållanden. Förutsättningarna för denna rörelse finns. Det finns en bred opinion för en politik som aktivt angriper arbetslösheten, som ser till att levnadsstandarden åter höjs och fördelas rättvist. Det finns en bred opinion för en förbättrad offentlig samhällsservice och mot borgerliga strävanden att denna skall övergå till privat vinstjakt. Det finns en bred opinion för en aktiv miljöpolitik som stoppar försurning, dioxinfara, kemiska risker och förbättrar arbetsmiljöer och minimerar hälsorisker. Det finns en bred opinion för

att avvecklingen av kärnkraften kommer igång. Det finns en bred opinion för konsekvent alliansfrihet, aktiv fredspolitik och internationell solidaritet.

Det är en uppgift för en förnyad och förändrad arbetarmajoritet med ett starkare vänsterinslag i riksdagen att förverkliga dessa opinioners krav och förhoppningar och att leda landet mot en ny utveckling. Det fordrar en regering som är beredd att ta kamp mot storfinanserna för en politisk förnyelse och vars sammansättning och politik återspeglar den förändrade arbetarmajoriteten. Vänsterpartiet kommunisterna ser som sin huvuduppgift i 1985 års valrörelse att bidra till att stoppa de borgerliga partiernas regeringsplaner och se till att det blir en förnyad arbetarmajoritet med ett starkare vänsterinslag. Ett förstärkt VPK är den bästa vägen för en politik i det arbetande folkets intresse.